

P MAGASINET

SPECIAL UTGÅVA

SEPTEMBER 2010

LITE PAPPERS-
ARBETE SKA VÄL
EN UTFÖRSÄKRAD
TÅLA!

MÖT WANJA

**INTERVJU MED
DE RÖDGRÖNA**

HENKAS RÅD

VAL 2010

Snart är det val och jag tänker, som så många andra, försöka påverka dig att rösta på ett visst sätt. Du blir kanske förbannad över att jag gör så, men jag tycker det är bättre att vara tydlig och rakt på sak istället för att, som vissa andra, linda in budskapet och låtsas vara fin i kanten. Här får du fem handfasta råd:

Råd nr 1

Gå och rösta! Rösträtten är något som många människor har gett sina liv för. Den är viktig! I vårt land stod kampen för ungefär 100 år sedan. I andra länder pågår den än i dag. Du ska alltså inte slarva bort din rätt att välja vilka som ska styra ditt land, landstinget och kommunen där du bor. Säg inte att det inte spelar någon roll om du röstar - för det gör det visst!

Råd nr 2

Tänk på dig själv, men var långsiktig!

Självklart ska du tänka på vilken politik och vilket parti som är bäst för just dig, men det gäller att kunna minnas de år som gått och att föreställa sig de år som ska komma. Den genomsnittlige medlemmen i Pappers är en drygt 45 år gammal man som har jobb på någon av fabrikerna i branschen. Vid den åldern kan det vara lätt att tappa kontakten med verkligheten inom barnomsorg och skola. Vad var det jag behövde då egentligen? (Minneslucka!) Samtidigt vet alla att 45 år inte är någon ålder på en häst; de flesta är ännu friska och starka. Då kan det vara svårt att föreställa sig den dag när man blir sjuk, rädd och svag. Jojomensan kära läsare, även du kommer en dag att bli sjuk, rädd och svag! Frågan är inte om - utan när det kommer att bli så. Det är obehagligt att tänka på, inte sant? Du gör klokt i att ställa dig frågan: hur vill jag att samhället, sjukvården och äldreomsorgen ska fungera den dag jag blir sjuk, rädd och svag? Vilken politik måste föras nu för att det ska bli så då? Vilket parti för den politiken? Försök också

tänka efter hur du skulle ha velat ha det när du var barn. Varför inte unna ungarna bra förutsättningar under uppväxten? Det är de som i bästa fall kommer att ta hand om dig när du ligger på långvården. Fundera över risken att bli arbetslös. Kan det drabba dig? Visst kan det.

Råd nr 3

Tänk på andra! Du kan inte nå lycka och välmående för dig själv genom att trampa på andra människor. Alla måste ha det bra för att du ska kunna leva gott till både kropp och själ. I samhällen med stora klasskillnader utarmas inte bara de fattiga, även de rika ger ett ömkligt intryck där de sitter på sina penninghögar och badar i meningslös lyx. Blir du ekonomiskt rik medan andra är fattiga får du knappast ett rikt liv i ordets riktiga betydelse. Dessutom är det inte troligt att alla andra tänker låta just dig sitta ensam mitt i smöret samtidigt som de själva har det taskigt. Välj därför en politik som innebär jämlikhet och kollektiva lösningar. Solidaritet innebär att man handlar utifrån insikten att det är genom att hjälpa andra som man bäst gynnar sig själv. Motsatsen är inte bra. *"Den väg du går allena för bort ifrån dig själv"*, skrev poeten *Pär Lagerkvist* i en känd dikt. Det gäller i högsta grad i politiken.

Råd nr 4

Se de grundläggande skillnaderna mellan partierna! Ja, det finns sådana. Allt är inte en enda stor röra. Det gäller bara att inte gå vilse bland detaljerna. Varje parti bär på ett idéarv som finns kvar från den tid och de människor som en gång grundade partiet. Socialdemokraterna är i grunden ett arbetarparti, grundat på tankar om jämlikhet och solidaritet. Vanliga människor ska ha rätt att rösta, att bilda fackföreningar, att ha ett tryggt och gott liv. Moderaterna däremot har ärvt det gamla högerpartiets överklassperspektiv. De ville inte att alla skulle ha rösträtt när den striden stod. De har genom åren alltid motsatt sig förbättringar som gett vanliga människor ett bättre och tryggare liv. Visst har de fått backa från sina mest inskränkta åsikter, men ränderna går inte ur. Idag märks moderaternas överklassperspektiv t.ex. på så sätt att de tror att arbetslösa och sjuka skaffar jobb respektive blir friska om man gör livet svårare för dem genom sämre villkor i a-kassan och sjukförsäkringen och genom försämrad anställningstrygghet. Det beror på att överklassen innerst inne fortfarande tror att vanliga människor är lata och mindervärdiga i

största allmänhet och att de bättrar sig först när de får smaka piskan. Det hjälper inte att moderaterna döper om sig till "nya moderater" eller något annat; det är samma gamla högeridéer som styr i grund och botten. Socialdemokraterna däremot har sina rötter hos arbetarna vilket förklarar varför de är beredda att tro gott om vanliga människor, kosta på trygghetssystemen och ge folk medmänskligt stöd, uppmuntran och nya chanser att ta sig ur de svårigheter de kan ha hamnat i. Upptäck de grundläggande skillnaderna mellan partierna så blir det lättare att välja.

Jan-Henrik Sandberg besöker Lilla Edet den 28 juni 2010

Råd nr 5

Rösta på socialdemokraterna! Du blir knappast överraskad av att jag kommer med det rådet. Allt jag sagt ovan leder till slutsatsen att det är socialdemokraterna som du bör rösta på i valet. Solidaritet, jämlikhet, respekt och omtanke om alla människor är värderingar som också fackföreningsrörelsen – och därmed Pappers – bygger på. Samarbetet mellan facket och socialdemokraterna är också väl beprövat och framgångsrikt. Valet borde därför vara enkelt. Det finns dock en fallgrop - det gäller att inte blir besviken för att allt inte är perfekt i vårt parti. Perfekta partier finns inte. Brister i detaljer får inte hindra dig från att rösta. Det finns alltid detaljer som man kan anmärka på. Det får man bortse från på valdagen. Då gäller det att välja det parti som bäst motsvarar det du och dina medmänniskor behöver. För säkerhets skull säger jag det igen: jag tycker att du ska rösta på socialdemokraterna. Det är mitt bästa råd till dig.

Jan-Henrik Sandberg
förbundsordförande Pappers

**Marknaden skapar ingen
rättvisa mellan människor...**

Några trappor upp i LO-borgen, i "ovala" rummet, tar Wanja emot PappersMagasinet. Det är högt i tak, den del av rummet som vetter mot gården har en kakelugn och på andra sidan ser hon ut över Norra Bantorget. Bakom Wanja hänger en olja av Ingegerd Möller och i fönstret står ett keramiskt arbete från Furusund. Mest iögonfallande är kanske ändå skåpet från norska LO med bl a intarsiainläggning med Haakon VII:s monogram. Kanske en gåva från andra världskrigets dagar.

Vilken fråga är viktigast för LO i valet?

Wanja L-W: Om man tar en enskild fråga så är det naturligtvis allas rätt till ett arbete. Det tycker jag är den absolut viktigaste frågan. Att skapa ett samhälle där alla ska ha rätten att arbeta efter sin förmåga oavsett om man inte har tillräcklig utbildning eller kunskap eller av någon anledning inte har 100 % arbetsförmåga.

Kommer det att bli förändringar i sjukförsäkringen vid en rödgrön seger?

Wanja: Ja, det kommer att bli förändringar. Speciellt om man tittar på dom absoluta tidsregler som gäller oavsett vilket hälsotillstånd man har. Dom kommer att tas bort. Dagens regler är helt omänskliga. Sedan kommer man säkert ändå att ha någon form av tidsregler som individen ska ha rätt till så att man inte blir lämnad utanför systemet. Man ska också ha rätt att få stöd för att verkligen kunna komma tillbaka. En rödgrön regering kommer att satsa mycket på rehabilitering. Man ska skapa en rehabiliteringsfond som skulle göra att det alltid finns resurser till rehabilitering. En annan sak som är viktig – inte minst för era medlemmar – är att man successivt kommer att höja taket i sjukersättningen så att så många som möjligt ska få 80 % i ersättning. Socialdemokraterna har tillsammans med de andra ett 10 punkts program när det gäller förändringar i sjukförsäkringen. Så här kan man vara säker på att det blir förändringar. Stupstocken kommer att avskaffas så att man inte

kan ramla ur försäkringen som man gör idag. De förändringar som kommer att bli med en rödgrön regering är: bort med stupstockar och bort med de inhumana reglerna. Sen ska man också göra sjukförsäkringen till en mer aktiv försäkring. Med rehabilitering och att man skall kunna förena studier med sjukskrivning om man inte kan gå tillbaka till det arbete man varit i tidigare. Det kan man inte idag. Om man studerar måste man lämna sjukförsäkringen. Det här skapar också en ekonomisk ojämlikhet.

Wanja förklarar de rödgrönas program för fler jobb.

Det ska fortfarande kallas försäkring och inte bidrag?

Wanja: Ja. Det här är försäkringsersättningar. Det fina med de här försäkringarna är att det är ett gemensamt försäkringskollektiv som betalar ungefär samma avgift. Men i arbetslöshetsförsäkringen har man minskat försäkringskollektivet genom att betala avgifter utifrån arbetslöshetsrisk. Det finns en uppenbar risk att borgarna funderar likadant när det gäller sjukförsäkringen - att man ska betala efter risk att bli sjuk. Då är det verkligen mörkt. Jag är väldigt orolig att den nuvarande regeringen skulle vilja fortsätta att utveckla sjukförsäkringen i samma riktning som man nu gör med arbetslöshetsförsäkringen. Både arbetslöshetsförsäkringen och sjukförsäkringen har tillkommit för att skapa jämlika villkor. Istället används försäkringarna på ett sånt sätt som gör att klyftorna ökar mellan människor.

Vad ska man göra åt den höga arbetslösheten, speciellt ungdomsarbetslösheten?

Wanja: Det finns två sätt att hantera arbetslöshet. Det ena är att man tror att man på något sätt kan piska de arbetslösa lite hårdare eller med ekonomiska incitament ska få arbetslösa att söka jobb i ökad utsträckning. Men i ett läge där det inte finns tillräckligt med jobb så ger det inte fler arbeten till människor - då blir sådana åtgärder inhumana. Det man ska göra är två saker. Det ena är att investera sig ur en kris. Man ska investera i fler offentliga investeringar t ex fler jobb inom vård och omsorg. Och satsa på infrastruktur i form av fler vägar, järnvägar. Man ska se till att satsa mer på byggande. Rotavdraget måste också rikta sig till fastighetsägare som äger flerfamiljsfastigheter. Sen måste vi klimatsatsa. Det kommer skapa mer jobb inom byggsektorn. T.ex byta ut fönster som är uttjänta. Man behöver också mer permanent stöd till kommun och landsting.

Jag blir så himla upprörd när Reinfeldt säger att ett av de främsta skälen till att ungdomar inte får jobb är att de inte söker jobb. Men vilka är det som har alla tillfälliga jobb? Det är ungdomar. 50 procent av jobben som ungdomar har är tillfälliga jobb. Ungdomar söker jobb, men ungdomar tvingas ta otrygga anställningar och korta påhugg för att man inte får något annat. Det är ojust av Reinfeldt att påstå att ungdom inte söker jobb. Det finns nästan inga ungdomar som vill gå hemma och dra benen efter sig och leva på sina föräldrar. Det bästa sättet att se till att ungdomar får jobb är investeringar men också att se till att ungdomar kommer ut ur skolan med bra betyg. I dagens samhälle behövs kunskap och därmed utbildningar med kvalifikation.

Går det att samarbeta med v och mp om kärnkraftsfrågan?

Wanja: (Skratt) Man har lyckats ena sig om en gemensam energipolitik och det är ju inte en politik som kräver en omedelbar avveckling av kärnkraften. Utan det är att ligga kvar vid vad Linje 2 sa, att avveckla med förnuft, att inte avveckla så att vi äventyrar svensk konkurrenskraft. Att vi inte äventyrar svensk basindustris behov av att ha tillräckligt med energi. Men vi ska på sikt bara ha förnyelsebar energi. Jag vet att för en pappersarbetare är energifrågan viktig och en central fråga för er. Men jag tror att vi i framtiden kan leva utan kärnkraft - men inte idag. När vi hade kärnkraftsomröstningen visste vi inte heller om farorna med de fossila bränslena, som olja och gas. Att de hade en sådan enorm påverkan på miljön som de har. Idag måste kärnkraften ersättas med förnyelsebar energi. Energipolitiken är en otroligt viktig fråga. Det är ansvarslost att, som Maud Olofsson, inte driva energipolitiken över blockgränserna.

Varför ska en pappersmedlem rösta rödgrönt?

Wanja: Om man vill ha ett samhälle vars utgångspunkt är att samhället ska arbeta för jämlikhet. Ett samhälle där vi solidariskt ställer upp för varandra och visar att vi behöver varandra. Och där man med politiska beslut skapar system som gör att vi känner oss trygga i alla skeden av livet. Vi måste mer tala om vad det är för samhälle vi ser framför oss. Politiken är ju till för att skapa det som marknaden inte kan skapa. Vi har en marknadsekonomi och den tycker vi är bra - vi vill inte ha ett planekonomiskt samhälle. Men då måste vi ha politiska beslut som ser till att stävja marknaden, därför att marknaden skapar ingen jämlikhet. Marknaden skapar ingen rättvisa mellan människor, den vill bara skapa största möjliga vinst. Där måste politiken se till att vi med demokratiska medel utjämnar klyftorna i samhället och det är bara en socialdemokratisk ledd regering som klarar den uppgiften.

Wanja Lundby-Wedin

f 1952 i Enskede. Hon läste till undersköterska. Började därefter jobba på Danderyds sjukhus. 1981 anställdes hon på Kommunals Stockholmsavdelning. 1987 började hon på förbundsexpeditionen som chef för miljöenheten. 1994 kom hon till LO, där hon blev dess första kvinnliga ordförande 2000.

Sverige kan bättre

– fler jobb, inte
ökade klyftor!

*Klyftorna har ökat i Sverige under fyra år med Reinfeldt.
Regeringen lovade fler jobb och minskat utanförskap.*

Det blev tvärtom:

- 100 000 fler arbetslösa
- Tiotusentals utförsäkrade från sjukförsäkringen
- Antalet personer med socialbidrag ökar kraftigt

Sverige kan bättre:

- Lämna inte unga i sticket
- Ge arbetslösa en andra chans
- Bättre trygghet för sjukskrivna
- Trygg ekonomi vid arbetslöshet
- Mer pengar till kommuner och landsting för fler jobb och bättre välfärd
- Schyssta villkor för alla på svensk arbetsmarknad
- Stöd till dem som står längst från arbetsmarknaden

Vi kräver fler jobb och nya möjligheter. Ge Sverige en ny färdriktning.

**Företrädesrätten vid
återanställning får
inte sättas ur spel...**

■ PAPPERSMAGASINET INTERVJUAR DE RÖDGRÖNA

MONA SAHLIN (S)

Naturligtvis går Monas klädsel i rött när vi möter henne på hennes riksdagsrum. Hon slår sig ner under ett porträtt av vännen Anna Lindh. Mittemot hänger en stor konsertaffisch på Bruce Springsteen - idolen hon inte gärna missar när han besöker Sverige. Efter vårt besök ska hon ut på ett förortsbesök tillsammans med Lars Ohly och Maria Wetterstrand.

Anser du att det finns företag som använder bemanningsföretag för att gå förbi lagen om anställningsskydd (LAS)?

Mona: Ja. Det problemet har blivit allt vanligare. Det är helt absurt att ett företag har rätt att säga upp all personal på grund av arbetsbrist, när det är helt uppenbart att det inte är arbetsbrist det handlar om.

Anser ni att det finns företag som använder bemanningsföretag för att få in arbetskraft till ett billigare pris (avtal) än gällande kollektivavtal på en arbetsplats?

Mona: Ja, det finns det.

Tänker ni verka för en ändring av dessa förhållanden?

Mona: Ja. Det är viktigt att företrädesrätten vid återanställning inte sätts ur spel. Vi kommer att se över regelverket i las så att företrädesrätten kan skyddas.

Vad har ni för syn på "Laval"-frågan (Waxholmsdomen)?

Mona: Den borgerliga regeringen gick längre än vad EU-domen krävde. Genom Lex Laval är det fritt fram att ge utstationerade arbetstagare som jobbar i Sverige sämre villkor och lägre löner. Arbetsgivaren behöver inte ens stå för försäkringar. En Socialdemokratiskt ledd rödgrön regering kommer att riva upp Lavallagen. Jag är orolig att de borgerliga partierna planerar att försämma tryggheten på arbetsmarknaden

ytterligare om de får fyra år till på sig. Nu står mycket på spel.

Tänker ni föreslå några förändringar inom arbetsrättsområdet?

Mona: Antalet visstidsanställningar är ett stort problem. Dessutom har den borgerliga regeringen luckrat upp anställningstryggheten så att osäkra visstidsanställningar kan pågå under mycket lång tid. Vi vill göra en översyn av regelverket så att antalet tillsvidareanställningar kan öka. Vi är också beredda att lagstifta om rätt till heltid, deltid en möjlighet. Det den borgerliga regeringen förändrat i regelverket kring F-skattsedlar kan i stora delar användas för att runda anställningsskydd och arbetsrätt - även där behöver förändringar göras.

Kan det finnas någon situation där ni är beredda att ompröva avvecklingen av kärnkraften?

Mona: Vi vill successivt fasa ut kärnkraften med hänsyn till sysselsättning och välfärd och i den takt kärnkraftselen kan ersättas med el från förnybara källor samt energieffektivisering. Vi vill ha ett elöverskott i Sverige - det är vi överens om inom den rödgröna alliansen. Ny kärnkraft skulle bli oerhört dyr. Vi står istället fast vid en energipolitik där vi säkrar den svenska industrins konkurrenskraft och tryggar energiförsörjningen genom en god tillgång på el till konkurrenskraftiga priser. Vi säger nej till borgerliga partiers planer att sälja ut Vattenfall nästa mandatperiod. Om Vattenfall köps upp av ett tyskt eller ett annat europeiskt bolag - hur ska svensk basindustri klara sig då? De borgerliga planerna på att snabbt bygga ut överföringsförbindelserna till övriga Europa, långt utöver det vi redan gjort, kommer även detta driva upp elpriserna.

Certifikaten har ökat konkurrensen om vedråvaran och drivit upp priserna. Kan ni tänka er åtgärder för att få en konkurrens på mer lika villkor om råvaran?

Mona: Sverige har goda möjligheter att bygga ut den förnybara elproduktionen från bland annat biomassa, vindkraft och solenergi. Det ska vi ta tillvara. Det är viktigt att den förnybara energin i form av exempelvis biomassa användas rationellt och i former som ger klimatvinster utan att riskera skogsindustrins tillgång på råvara. Elcertifikatsystemet ska därför gynna den förnybara energi som är mest effektiv och som därmed ger lägst elpriser. Så, ja - det är politikens ansvar att följa utvecklingen och göra en löpande avvägning om det krävs förändringar för att uppnå bästa möjliga resultat.

Porträtt av vännen Anna Lindh på väggen bakom Mona

Skogsindustrin exporterar över 80 procent av produktionen och är därmed mycket transportberoende. Ni rödgröna vill införa en kilometerskatt som slår hårt för en industri med långt till marknaden. Varför?

Mona: Mitt besked är tydligt. Kilometerskatten ska utformas på ett som skonar branscher som saknar alternativ till transport på väg. Det handlar inte minst om skogsindustrins transporter av skogsråvara. Vidare är det viktigt att poängtera att samtliga intäkter från kilometerskatten skall användas för att finansiera kraftfulla investeringar i transportinfrastrukturen, primärt järnvägen. Ökad kapacitet i transportinfrastrukturen ger kortare transporttider och säkrare leveranser, vilket stärker näringslivets konkurrenskraft.

Har ni något förslag som gynnar pappersproduktion i just Sverige?

Mona: Vi föreslår ett brett batteri med näringspolitiska åtgärder som kommer att ha stor positiv effekt för skogsindustrin - både på kort och lång sikt. Vi ökar

investeringarna i transportinfrastrukturen med 101 miljarder kronor under de närmaste tio åren, en satsning som påtagligt kommer att förbättra de logistiska förutsättningarna för skogsindustrin. Vidare vill vi väcka liv i den aktiva dialog och samverkan mellan staten och branschen som legat i träda under de senaste fyra åren. Vi förbereder bland annat en fortsättning på det branschprogram för skogs- och pappersindustrin som den nuvarande regeringen lagt ned. En nystart kommer hela Sverige vinna på. Basindustrin är en ryggrad för sysselsättningen.

Regeringen har accepterat en ensidig sänkning av svavelhalten i fartygsbränsle som trafikerar norra Europa. Konkurrenterna har inte dessa krav på sig. Kommer ni att korrigera ett sådant beslut?

Mona: Självfallet måste sjöfarten, precis som andra samhällssektorer, minska sina utsläpp av såväl kväve och svavel som partiklar. Vi menar dock att arbetet med att minska sjöfartens miljöpåverkan nu riskerar att ske på ett sätt som snedvrider konkurrensen, missgynnar svensk industri och leder till ökade landtransporter. Sjöfartsverkets rapport om konsekvenserna av de nya svavelreglerna måste tas på största allvar. Vi kommer att med kraft agera inom IMO för ett regelverk som ger minskad miljöpåverkan från sjöfarten och samtidigt undviker att ge svensk industri och svensk sjöfart sämre konkurrensförutsättningar. Vi vill även vidta en rad kompensatoriska åtgärder. Bland annat vill vi skyndsamt ta fram en lag om tonnageskatt som även hanterar frågan om de latenta skatteskulderna.

Roger Berglund och Aleksandar Srndovic möter Mona på hennes tjänsterum

En pappersarbetare som vill behålla jobbet – varför ska han rösta på er?

Mona: Den borgerliga regeringen för en politik som syftar till att behålla Sveriges konkurrenskraft genom sänkta löner. Vi menar att detta är en vanvettig politik som leder helt fel. Vi menar att Sverige måste investera sig till konkurrenskraft; investeringar i utbildning, infrastruktur och forskning är det som ska bygga Sverige starkt. Fortsatta skattesänkningar för dem som tjänar bäst ger inte ett enda jobb inom skogsindustrin, men däremot ger det ett fattigare Sverige med större klyftor. Vilket Sverige vill vi ha? Om den nuvarande politiken fortsätter i fyra år till - vart hamnar vi då? Jag tror inte att Sverige blir starkare av att fortsätta ställa landsdelar mot varandra, sjuk mot frisk, arbetslös mot oss som jobbar och pensionärer mot löntagare. Alla vinner på ett Sverige som håller ihop. Där ligger mitt fokus.

Mona Sahlin föddes den 9 mars 1957 i Sollefteå. Riksdagsledamot sen 1982. Mona har haft flera statsrådsposter i Ingvar Carlssons och Göran Perssons regeringar. Hon var Sveriges vice statsminister 1994-95. Sen 2007 är Mona partiledare.

MEDLEMMAR SVARAR

Tänker du gå & rösta?

HANS KARLSSON

Fu Tekniker Skutskärs Bruk

Ja, det tänker jag göra! Det är vår chans att kunna påverka! Det är viktigt att följa med i debatten så att man förstår vad det handlar om.

MIKAEL LÖTHSTAM

Iggesund

Viktigaste är att vi får en röd regering som tar bort stupstocken i sjukförsäkringssystemet, samt höjer ersättningsnivåerna i både sjuk- och arbetslöshetsförsäkringen så att människor som är drabbade får en drägligare tillvaro.

"Fler som söker jobb eller fler jobb att söka?"

Vi vill att Sverige ska vara ett möjligheternas land. Människor ska känna sig trygga att ta nya språng i livet - många gånger. Om du blir sjuk eller arbetslös ska du veta att du får en ersättning du kan leva på och tillgång till utbildning så att du snabbt kan hitta vägar tillbaka.

Den stigande arbetslösheten kräver åtgärder här och nu. Vi vill investera i 100 000 nya jobb och utbildningsplatser. Den 19 september är det val. Då avgör du hur Sverige ska vara i framtiden.

Carin Jämtin
Carin Jämtin, Socialdemokraterna i Stadshuset

Ge Stockholm
nya möjligheter

Framgångsrik samverkan men ibland ifrågasatt av medlemmarna

Från början var behovet av samverkan störst centralt, då de avgörande politiska besluten i stor utsträckning togs nationellt. Centralt mellan partiet och LOs medlemsförbund har samverkan fungerat bra. Det har möjliggjorts genom det organiserade utbytet av kunskap och erfarenhet som pågått sedan starten, och alltjämt pågår.

Senare har utbyggnaden av samhällets olika funktioner regionalt och lokalt medfört att behovet av samverkan ökat också där.

Samverkan såsom vi använder ordet i facklig-politiska sammanhang, innebär någonting djupare än samarbete och förutsätter gemensam ideologisk grund.

Samarbete i politiken kan vi ha med vem som helst i frågor där vi kommit fram till samma ståndpunkt. Det sker dagligen för att få majoritet för en politisk sakfråga, till exempel i kommunfullmäktige. Olika partier kan utifrån olika analyser ändå i en enskild fråga komma till samma slutsats.

Facklig-politisk samverkan innebär att vi har ett organiserat utbyte av kunskap och erfarenhet mellan partiet och fackförbunden inom LO. Detta leder till en

bredare bas att stå på när vi formar en politik till gagn för Sveriges löntagare. Fackförbunden vill genom detta, att också deras bilder av verkligheten skall vara en del av underlaget när politiken utformas. Utifrån dessa olika bilder värderas vad som är möjligt, med hjälp av vår gemensamma syn på samhället och människorna.

Fackförbunden är väl medvetna om att när politiken fastställs, så görs det slutgiltigt av de enskilda medlemmarna i partiet. Därför värvar man medlemmar till partiet bland sina egna.

Varför skall facket bry sig om politiken och varför skall jag som enskild bejaka samverkan

Resurser skapas genom arbete och förädling av naturresurserna. På vilket sätt vi får del av detta förädlingsvärde eller det samlade produktionsresultatet bestäms på flera sätt.

Lön för vårt arbete

En fördelning sker direkt vid förhandlingsbordet, mellan arbetsköpare och arbetssäljare. När vi förhandlar om vår lön.

Marknaden

En annan fördelning sker via distributionssystemet där marknadsekonomiska faktorer bestämmer värdet på de varor och tjänster som byter ägare med pengar som bytesvärde.

Marknaden kan dock inte möta alla behov på ett bra sätt. Den möter bara behov med tillräckligt stark efterfrågan.

Fördelning via samhället, vår idé

Eftersom vi som medborgare har en rad behov som är gemensamma och marknaden inte förmår fördela resurser till dessa behov med rimlig rättvisa, vill vi att detta sker rättvist och jämt fördelat oavsett inkomst och social status. Detta sker via samhället genom demokratiska beslut.

Det innebär också att ju större andel av resurserna

som fördelas på detta sätt, ju fler områden kan påverkas genom demokratiska beslut via våra politiska församlingar.

Ideologisk skiljelinje

Här går en viktig ideologisk skiljelinje. Hur stor andel av den totala kakan skall finansieras solidariskt och fördelas genom demokratiska beslut och hur stor andel skall fördelas via marknaden genom individuella beslut och till ett pris som styrs av tillgång och efterfrågan. Det är detta som är huvudförklaringen till att borgliga partier vill privatisera offentliga tjänster. Då detta innebär att man inte kan fatta demokratiska beslut om hur dessa skall fördelas, utan detta överlåts till individen förutsatt att man kan betala priset. Ett sådant system försvårar för samhället att fördela välfärden jämnare och därmed utjämna en del av de skillnader som uppstår på grund av marknadskrafterna bl.a. löneskillnader.

Bernt Jansson vid den facklig-politiska konferensen i Hallstavik

Fackets roll

Fackets medlemmar skapar genom sitt arbete resurser som kan fördelas på olika saker i samhället. En del av dessa resurser fördelas vid förhandlingsbordet, och andra via politiska beslut. Utifrån de idéer som varje fackförbund uttrycker i sina målsättningsparagrafer är det både vår rättighet och skyldighet att påverka dessa politiska beslut så att de stöder de mål vi satt upp. De fackförbund som har samhällsmål i sina stadgar kan således inte undgå att arbeta politiskt. Det förutsätter också att fackets medlemmar finns med i politiska församlingar, då inflytandet på politiken utgår från det individuella medlemskapet i partiet.

Gemensam Samhällssyn och Samverkan

Fackförbunden inom LO och det Socialdemokratiska partiet har en gemensam syn på samhället och människorna. Detta uttrycks i värderingar som, alla människors lika värde, solidaritet med den som har det svårt, och att vi skall ha ett jämställt och jämlikt samhälle. När vi har behov av samhällets stöd skall behovet styra och inte plånboken. Det betyder också att vi är beredda att ge mer till den som har det största behovet.

Fundera nu på följande

Varför vill högerregeringen som nu sitter

Att de som löper störst risk att bli arbetslösa skall ha den högsta a-kasseavgiften

Att de som är sjuka och arbetslösa skall ha högre skatt än de som för tillfället råkar ha ett jobb

Att de som har råd med en särskild försäkring skall kunna gå före i vårdkön i stället för den som har störst behov

Att de som behöver vuxenutbildning eller omskolning skall få svårare att få det

Att den som misslyckats eller valt fel i skolan skall få färre möjligheter till en andra chans.

Du kan säkert själv identifiera ytterligare ett antal orättvisor som drabbat dig själv eller någon du känner.

Från 1 september kan man förtidsrösta. Då hoppas jag att du funderat klart, tar ställning och går och röstar.

Bernt Jansson är född 1950. Uppväxt i Filipstad. Jobbat fackligt på ESAB i Laxå. Klubbordförande i 17 år. Började på partiet 2001. Har åkt skridsko i landslaget mellan 1971-1980 och var därefter tränare för damlandslag och sprinters. Har ett SM guld 1000m, 2 silver och 4 brons. Bästa placering på VM: En niondeplats på 500 m. Deltog i OS 1976.

**Vi behöver
en starkare
arbetsrätt
som utjäm-
nar makt-
skillnaden...**

PappersMagasinet utsända har träffat vänsterpartiets partiledare Lars Ohly på hans tjänsterum i Riksdagen och kunde vid besöket konstatera att det på hans golvhylla stod ett standar från en lokal Pappersavdelning och på väggen hängde en Djurgårdströja.

Anser du att det finns företag som använder bemanningsföretag för att gå förbi lagen om anställningsskydd (LAS)?

Lars Ohly: Ja, och det är ett växande problem i allt fler branscher. Det finns företag som sagt upp personal för att omedelbart efter anställningarnas upphörande ta in samma personer som inhyrda via bemanningsföretag eller som kontraktanställda till sämre villkor. Det kan också ske mer indirekt genom att arbetstagare hotas med att de kommer att ersättas av inhyrda från bemanningsföretag om de begär kollektivavtal, om de inte går med på försämrade villkor eller om de inte accepterar att arbetsgivaren helt fritt får välja vilka som ska sägas upp vid arbetsbrist.

Anser ni att det finns företag som använder bemanningsföretag för att få in arbetskraft till ett billigare pris (avtal) än gällande kollektivavtal på en arbetsplats?

Lars Ohly: Ja, självklart. Det är ett av skälen till att en del företag rundar LAS på det här sättet. Det är troligen ett ännu större problem vid anlitande av entreprenörer och särskilt när det uppstår olika led av mindre seriösa underentreprenörer.

Tänker ni verka för en ändring av dessa förhållanden?

Lars Ohly: Ja, det är en av våra viktigaste valfrågor. Vi behöver en starkare arbetsrätt som utjämnar den maktskillnad som finns mellan anställda och arbetsgivare idag. Vänsterpartiet vill ändra i lagstiftningen så att det uttryckligen framgår att det inte är tillåtet att anlita inhyrda från bemanningsföretag när det finns

tidigare anställda med företrädesrätt till återanställning.

Vad har ni för syn på "Laval"-frågan (Waxholmsdomen)?

Lars Ohly: Arbetsdomstolens dom är djupt orättvis. Svenska fackförbund har dömts till höga skadestånd för att de agerat på ett sätt som var tillåtet enligt svensk lag. Men problemet är att EU:s lagstiftning står över svensk lag. Den svenska Laval-lagen som riksdagens majoritet fattat beslut om begränsar rätten att fritt förhandla och fritt teckna kollektivavtal och rätten att vidta stridsåtgärder för att få till stånd ett avtal. Den öppnar också upp för lönedumpning och illojal konkurrens.

Det är oacceptabelt att olika regler gäller för svenska respektive utländska företag. Utan kollektivavtal vet vi av erfarenhet att löner och andra villkor successivt försämras för alla på arbetsmarknaden. Om vi rödgröna vinner valet kommer vi att riva upp Laval-lagen.

Men det räcker inte med att problemet löses i Sverige. Vi kommer att verka för att de fackliga rättigheterna garanteras på EU-nivå genom ett juridiskt bindande socialt protokoll.

Tänker ni föreslå några förändringar inom arbetsrättsområdet?

Lars Ohly: Utöver det som nämnts ovan tänker vi föreslå ändringar i LAS som stärker rätten till fasta jobb på heltid. Vi vill också avskaffa tvåpersonsun-dantaget för mindre företag i LAS.

Kan det finnas någon situation där ni är beredda att ompröva avvecklingen av kärnkraften?

Lars Ohly: Nej. Kärnkraften skapar miljöproblem vid uranbrytning, risker för allvarliga olyckor, risker för kärnwapenspridning och den genererar ett avfall som är livsfarligt i hundratusen år. Vad Sverige behöver är en kraftfull satsning på ny klimateffektiv

elproduktion för att säkra tillgången på energi, minska utsläppen av växthusgaser och göra oss av med beroendet av den ohållbara kärnkraften. Tyvärr tror jag inte att vi kan avveckla nästa reaktor redan under nästa mandatperiod, men sedan bör utbyggnaden av förnybara energikällor och effektivisering ha gett resultat.

Lars Ohly förklarar Vänsterpartiets syn på elcertifikaten

Certifikaten har ökat konkurrensen om vedråvaran och drivit upp priserna. Kan ni tänka er åtgärder för att få en konkurrens på mer lika villkor om råvaran?

Lars Ohly: Vänsterpartiet vill behålla och utveckla systemet för elcertifikat för att öka den förnybara elproduktionen. Den samlade nyttan av elcertifikaten gynnar även skogs- och pappersindustrin. Vi minskar beroendet av fossil energi, begränsar klimatförändringarna och tar vara på hela stocken då bioenergisektorn tar biprodukterna som det inte går att göra paper av.

Skogsindustrin exporterar över 80 procent av produktionen och är därmed mycket transportberoende. Ni rödgröna vill införa en kilometerskatt som slår hårt för en industri med långt till marknaden. Varför?

Lars Ohly: Det råder ett missförstånd när det gäller våra förslag till kilometerskatt för lastbilar.

Utformningen av kilometerskatten får inte drabba skogsindustrin, som inte har samma möjligheter som andra branscher att flytta över sina transporter till andra transportslag. Och detta kan ske genom att differentiera själva skatten, dvs låta vissa vägar i lan-

det (läs skogsvägar för timmer) ha en mycket låg skatt.

Har ni något förslag som gynnar pappersproduktion i just Sverige?

Lars Ohly: Ja. Vänsterpartiet och vi rödgröna vill underlätta för pappersindustrin att förflytta gods via järnväg genom att bygga fler spår, öka underhållet av befintliga spår och vägar, bygga fler kombiterminaler, uppgradera - till exempel Gävle hamn - och ansluta hamnbanor till stambanorna, bevara och bygg ut industrispåren samt rusta upp de lågtrafikerade banorna. Vi har även avsatt en särskild godspott på 2 miljarder kr.

Regeringen har accepterat en ensidig sänkning av svavelhalten i fartygsbränsle som trafikerar norra Europa. Konkurrenterna har inte dessa krav på sig. Kommer ni att korrigera ett sådant beslut?

Lars Ohly: Det är absolut nödvändigt att minska sjöfartens utsläpp av såväl kväve och svavel som partiklar. Men det får inte ske på ett sätt som snedvrider konkurrensen och som allvarligt missgynnar svensk industri i förhållande till industrin i andra länder eller som kanske leder till ökade landtransporter. Vi rödgröna vill att Sverige kraftfullt verkar för ett regelverk som ger minskad miljöpåverkan från sjöfarten och som samtidigt undviker att ge svensk industri och svensk sjöfart sämre konkurrensförutsättningar.

Lars Ohly

Föddes 13 januari 1957 i Spånga, Stockholm. Efter gymnasiet började Ohly år 1976 arbeta på SJ. Han var först spärrvakt och sedan tågvak. Därefter gick han tågmästarkursen och blev så småningom tågmästare. Inom SJ var han även aktiv i många fackliga frågor. Inom SEKO har Ohly innehaft en mängd uppdrag och även varit kongressombud vid flera kongresser. Han var vänsterpartiets partisekreterare mellan åren 1994 och 2000 samt är riksdagsledamot sedan 1998 och partiledare sedan 2004. Den 7 juni 2008 omvaldes Ohly på partiets kongress som vänsterpartiets partiledare för tredje gången.

Du kanske minns förra valrörelsen. Utanförskapet var ordet på modet. Jobben den viktigaste frågan. Det är samma frågor som är viktigast i den här valrörelsen. Men kanske inte på det sätt som regeringen hade tänkt sig.

För de senaste fyra åren är ingen framgångssaga. Utanförskapet har växt med 70 000 personer, i stället för att minska som alliansen lovade. Tuffare sjukskrivningsregler och sämre och dyrare a-kassan har skapat fler förlorare. Begränsningarna i möjligheten att plugga vidare på komvux och högskola likaså.

Arbetslösheten har ökat kraftigt och 100 000 jobb försvunnit. Vi känner alla någon som drabbats. En av mina vänner måste nu "söka om sin tjänst" på den bank hon jobbat på sedan gymnasiet. Men bara två av tio kommer att få vara kvar. Min bror, som är åkare, fick när krisen var som hårdast säga upp sin enda anställda.

Återigen drabbas Hallstavik av nya varsel. Jag har besökt företaget flera gånger och suttit ned med fackklubben för att tala om behovet av stöd och hjälp vid omställningen så att de människor som drabbas av uppsägningar ska veta att det finns en framtid också för dem. Men minst lika viktigt; om behovet av nya investeringar och framtidssatsningar för att klara den internationella konkurrensen och jobben. Att reger-

ingen valde att avskaffa branschforskningsprogrammet med skogsindustrin är en av mandatperiodens största misstag.

Jag vill inte att det ska fortsätta så här. I höst står valet mellan ökade klyftor eller fler jobb. Ett val mellan bättre kvalitet i välfärden eller fortsatta skattesänkningar på lånade pengar.

Ska regeringen verkligen få fortsätta att sänka skatterna för den rikaste procenten av befolkningen (1 procent av de som tjänar mest har fått lika mycket i skattesänkningar som 25 procent av svenska folket tillsammans!) – samtidigt som lärare, förskolelärare och undersköterskor sägs upp i skolan och omsorgen? Ska vi fortsätta att ha en djupt orättvis a-kassa där en hotellstäderska betalar fem gånger så hög avgift som en läkare? Jag tycker inte det! Det går att välja en annan väg.

Vi socialdemokrater vill skapa ett möjligheternas land med full sysselsättning och högre kvalitet i välfärden. Vi har föreslagit ett program för 100 000 nya jobb och utbildningsplatser för att ta Sverige ur arbetslöshetskrisen. Det handlar bl.a. om investeringar i bättre kommunikationer, i ökat bostadsbyggande, sänkt skatt för småföretagare och större satsningar för att skapa framtidens jobb.

Sverige ska konkurrera med kunskap och kvalitet – och inte med låga löner. Vi kommer att fortsätta slåss för den svenska modellen.

Det är ett hårt arbete fram till valet i höst och vi kommer att mötas av tufft motstånd och fula attacker. Men det som kommer att avgöra årets val är viljan och färdriktningen. Och det finns få saker som jag vill mer än att avsätta den moderatledda regeringen och få Sverige på rätt kurs igen – med sikte på möjligheternas land.

Jag hoppas att även du vill vara med!

Per började som fastighetsskötare hos Lundbergs i Norrköping (idag storägare inom Holmen). Karriären gick från Fastighetsanställdas avdelning till förbundet och sen vidare till en anställning på Industrifacket innan han på LO-kongressen 2008 valdes till avtalssekreterare och en av två andre vice ordföranden. Pappersmagasinet intervjuade honom för att få svar om bl. a. bemanningsfrågan!

Bemanningsfrågan har varit het under våren. Hur ska bemanningsfrågan kunna få en rimlig lösning?

Per: LO beslutade redan för flera år sedan om olika åtgärder för att reglera bemanningsverksamheten via avtal. I årets avtalsrörelse har frågan om när företag kan ta in bemanningsföretag inte bara fått en lösning utan flera. En fördel med avtalsvägen är att den kan anpassas för olika branscher. En lag är lika för alla och låser fast arbetsmarknadens parter i lösningar som inte alltid är de bästa.

Handlar bemanningsfrågan bara om företrädesrätten vid uppsägningar?

Per: Den handlar överhuvudtaget om arbetsgivarens makt över de anställda. Klädföretaget Urban Outfitters i Stockholm är ett exempel. Där sades hela personalen upp när de ville ha kollektivavtal. Istället erbjöds de anställning vid ett bemanningsföretag. Risken med den här utvecklingen är att det blir ett slags A- och B-lag på arbetsmarknaden, där de inhyrda blir andra klassens arbetstagare. De ska alltid vara beredda att hoppa in, och hoppa runt på olika arbetsplatser – när det passar arbetsgivaren.

Vad kommer att hända med a-kassan vid en rödgrön seger?

Per: Arbetslöshetsförsäkringen kommer att vara frivillig och solidariskt finansierad. De rödgröna kommer till exempel att se över studerandevillkoren och villkoren för deltidsarbetslösa.

Med en ny regering kommer kostnaden för medlemskap i en a-kassa att sänkas till cirka 80 kronor i månaden för alla genom en skattereduktion. Det betyder att en löntagare som i dag betalar 230 kronor i avgift får en sänkt kostnad med 150 kronor.

Minst 80 procent ska få 80 procent av sin lön i arbetslöshetsersättning. Taket höjs till 930 kronor per dag 2011 och 950 kronor per dag 2012. Den första höjningen genomförs i april 2011, den andra i januari 2012.

Kommer det att vara möjligt att förbättra arbetsrätten med miljöpartiet i regeringen?

Per: De tre samarbetspartierna har presenterat ett gemensamt program för arbetslivet. Där finns en rad punkter som stärker löntagarnas position, till exempel vid offentlig upphandling och när det gäller skyddsombudens makt. De rödgröna är också överens om att stoppa regeringens urholkning av anställningsskyddet och vill istället motverka otrygga anställningar.

Visst finns det skillnader, till exempel när det gäller synen på turordningsreglerna. Därför är det viktigt att socialdemokraterna får en stark ställning i en ny regering.

Ska elmarknaden regleras på ett annat sätt i framtiden om de rödgröna tar över?

Per: De rödgröna vill ha en fungerande konkurrens på elmarknaden som också bidrar till att skynda på omställningen till förnybar elproduktion. Vattenfall ska kvarstå i statlig ägo. Bolaget bör ges en tydlig roll i omställningen av energisystemet mot en högre andel förnybar energi. Vidare bör Vattenfall, inom ramen för EUs statsstödsregler och miljömässiga krav, kunna prestera Europas mest konkurrensmässiga priser för den svenska elintensiva industrin.

Per Bardh i samtal med avd 3-s viceordförande Kjell Olsson

De betyder att de rödgröna motsätter sig en forcerad integrering av den nordiska och den europeiska elmarknaden med negativ inverkan för svensk industris internationella konkurrenskraft. På sikt är en gemensam europeisk elmarknad att eftersträva. Dock bygger detta på att varje enskilt land också tar ansvar för att investera i förnybar elproduktion och energieffek-

tivisering samt insatser för fungerande konkurrens och fungerande regionala marknader. Elbolagens möjligheter att teckna dyra tillsvidareavtal som är svåra att omförhandla eller säga upp bör begränsas genom lagstiftning.

Per Bardh vid besök hos avd 3 Karskär i sällskap med 3:s Hans Höglén

Vad vill du säga till en pappersarbetare som funderar på att välja sofflocket den 19 september?

Per: Att välja sofflocket betyder att du överlåter åt andra att bestämma om din framtid och dina möjligheter. Det är mycket som står på spel. Fyra år till med en borgerlig regering är inget alternativ. Den som vill se om sitt eget hus ska lyfta på rumpan och ta sig till en vallokal. Men glöm inte bort att det går lika bra att poströsta.

Per Bardh (född 1959)

Anställdes på LO kansliet 2001 med ansvar för förhandlingsfrågor och gränsdragningsfrågor inom LO familjen. Per blev i december 2005 utsedd att vara chef för Lön- och Velfärdsenheten på LO. I juni 2008 utsågs Per till LO:s avtalssekreterare.

**FÖR HELA
SVERIGE**
www.rodgron.se

**Skogsindustrin har
enorm möjlighet att
satsa på egna bränslen...**

■ PAPPERSMAGASINET INTERVJUAR DE RÖDGRÖNA

PETER ERIKSSON (MP)

Efter en stunds väntan i Miljöpartiets riksdagskansli dyker språkröret Peter Eriksson upp i rutig skjorta. Han hälsar och frågar om vi fått kaffe. Därefter visar han oss till sitt besöksrum intill tjänsterummet. På väggarna hänger inramade affischer från gröna partier i Europa.

Anser du att det finns företag som använder bemanningsföretag för att gå förbi Lagen om anställningsskydd (LAS)?

Peter: Ja, ja det anser jag faktiskt. Och därför pratar vi i de rödgröna partierna om hur vi kan stärka anställningsskyddet och göra det svårare att kringgå lagen.

Anser ni att det finns företag som använder bemanningsföretag för att få in arbetskraft till ett billigare pris (avtal) än gällande kollektivavtal på en arbetsplats?

Peter: Ja

Tänker ni verka för en ändring av dessa förhållanden?

Peter: Ja, vi vill gärna ha en ändring - det gäller att hitta en bra lösning bara. Det är inte alltid så lätt men vi vill ha en ändring.

Vad har ni för syn på Lavalfrågan (Waxholmsdomen)?

Peter: Det är vår riksdagsledamot Ulf Holm som har jobbat mest med den frågan. Han har varit väldigt aktiv och kritisk till regeringens sätt att hantera den här frågan. Och vi hade ju gärna sett att man hade en ännu tuffare syn på den och har försökt medverka till en förändring inom EU.

Tänker ni föreslå några förändringar inom arbetsrättsområdet?

Peter: Ja, iså fall framförallt för att på olika sätt stärka

anställningstryggheten. Vi har inga förslag för att göra några försämringar, helt klart.

Kan det finnas någon situation där ni är beredda att ompröva avvecklingen av kärnkraften?

Peter: Nej, jag har svårt och se det därför att det är så tydligt att vi har en situation där vi går mot ett ganska stort överskott på elproduktion i Sverige. Så det finns knappast något skäl som jag ser det att vi skulle göra det. Sen är det så att man får räkna med att vi mer och mer blir en del av ett europeiskt elsystem. Det gäller alltså för enskilda företag att se till att man är väldigt energieffektiv för att man ska klara konkurrensen i framtiden. Oavsett om vi har kärnkraft kvar eller inte.

Certifikaten har ökat konkurrensen om vedråvaran och drivit upp priserna. Kan ni tänka er åtgärder för att få en konkurrens på mer lika villkor om råvaran?

Peter: Jag tror att det är svårt att komma ifrån det. I och med att vi ser en situation där vi måste gå bort ifrån oljeberoendet och i det läget så ökar både konkurrensen av mark och konkurrensen om ved. Även en hel del jordbruksmark kommer i framtiden säkerligen att användas till energiproduktion. Vi måste därför satsa medvetet på att få upp andra förnybara energikällor i större utsträckning, som vågenergi, vindenergi och en ökad energieffektivitet helt enkelt.

Skogsindustrin exporterar över 80 procent av produktionen och är därmed mycket transportberoende. Ni rödgröna vill införa en kilometerskatt som slår hårt för en industri med långt till marknaden. Varför?

Peter: Det beror på. Om det slår hårt mot skogsindustrin, och det tror inte jag, därför att vi kommer att göra en hel del undantag. Alla vägar kommer inte omfattas och vi har också redan nu kommit överens om att skogsindustrin måste vi göra särskil-

da undantag för. Och ser vi på hur kilometerskatten är införd i Tyskland t.ex. så gäller det på dom stora vägarna som autobahn och jag tänker mig att vi ska ha något liknande system. Det är ganska viktigt för det gör att det blir en liknande konkurrenssituation mellan svenska åkare och utländska åkare. Tittar vi på hur det ser ut idag så är 40 % av dom som använder svenska vägar utländska åkare men dom betalar ingen skatt i Sverige medan alla svenska åkare betalar skatt. Jag tycker att det är en ganska bra reform på det sättet. Att det jämnar ut sig och blir en mer rättvis konkurrenssituation gentemot om vi bara går på diesel eller sådana saker.

En annan sak jag tycker är viktigt är att just skogsindustrin har en enorm möjlighet att satsa på egna bränslen. T.ex. att använda svartluten till att producera biodiesel. Det skulle man kunna göra i ett samarbete med staten och se till att man kanske kan få undantag på bränsleskatten eller annat genom att se till att man producerar eget bränsle.

Har ni något förslag som gynnar pappersproduktion i just Sverige?

Engagemang saknades inte i Peters svar

Peter: Vi har åtminstone förslag som innebär att vi vill satsa mer på förnybar elproduktion i Sverige och det gör att vi kommer få en ökad tillgång till el i Sverige.

Jag skulle också vilja se ett branschprogram där staten jobbar tillsammans med skogsindustrin för att långsiktigt stärka konkurrenskraften och komma fram med gemensamma förslag. Och ett sånt är att satsa på energieffektivitet. Sen vet vi att dom projekt som varit hittills har varit otroligt lönsamma. Med dom förändringar som har gjorts så har man t.ex sluppit skatten på el.

Regeringen har accepterat en ensidig sänkning av svavelhalten i fartygsbränsle som trafikerar norra Europa. Konkurrenterna har inte dessa krav på sig. Kommer ni att korrigera ett sådant beslut?

Peter: Det var lite svårare. Men jag kan inte säga att vi kommer att korrigera det.

Men vi kommer däremot att arbeta för att det blir en låg svavelhalt i fartygsbränsle även för andra.

En pappersarbetare som vill behålla jobbet – varför ska han eller hon rösta på er?

Peter: Det ska han göra därför att vi vill ha en näringsrik industripolitik och det bryr sig inte den här regeringen om som jag uppfattar det. Jag märker inte att dom gör någonting för att vi ska ha en industri långsiktigt i Sverige. Det verkar inte ens som om dom tycker det är viktigt. Det är en väldigt stor skillnad mellan oss. Jag jobbar personligen för att vi ska ha en industripolitik och det gäller inte minst skogsindustrin. Sen vill vi också satsa mer på utbildning och kompetens och jag tror det är viktigt även för en pappersarbetare. När vi ser omställningar i industrin är det viktigt att man får en möjlighet att byta till andra jobb.

En sak till. Vi vill satsa på en bra infrastruktur i hela Sverige. Det tror jag är viktigt för skogsindustrin också. T.ex. bra järnvägar längs med hela Norrlandskusten. Massaindustrin hemma i Kalix tycker det är väldigt viktigt, även i Piteå vet jag. Det är något som Miljöpartiet drivit väldigt starkt.

Peter: Till sist kan jag tipsa om att Kalle Baah från Skärblacka ska spela på vår gemensamma avslutning i Kungsträdgården dagen före valet och då kommer Billie Rude-boy (Billerud) att låta över hela Stockholm.

Peter Eriksson

Föddes 3 augusti 1958 i Tranås. Växte upp i Strängnäs och bor idag i Kalix. Han blev 1998 vald till Miljöpartiets första kommunalråd och ordförande i kommunstyrelsen (Kalix). Peter valdes till språkrör för Miljöpartiet de Gröna tillsammans med Maria Wetterstrand. Han var riksdagsledamot mellan 1994—1998 och valdes in igen 2002.

Mikael Sterbäck är, tillsammans med Conny Nilsson, ansvarig för förbundets fackligt-politiska arbete. Vi ställde ett par frågor till Mikael.

PM: Varför jobbar Pappers med fackligt-politiska frågor?

MS: Det räcker inte för Pappers att verka på arbetsplatsen för att på bästa sätt tillvarata medlemmarnas intressen. Politiska beslut påverkar oss alla genom lagstiftning på arbetsmarknaden, inom sjukförsäkringssystemet och inom arbetsmarknadspolitikens område. Vi måste ha en öppen dörr in till de politiska beslutsfattarnas rum på alla nivåer. Idag finns det bara ett parti som fyller de krav vi ställer - Socialdemokraterna. Även om vi bortser från historien att det var facken inom LO som bildade SAP i slutet på 1800-talet, så kan vi se frukten av vad samverkan mellan den fackliga- och politiska grenen inom arbetarrörelsen har gett de senaste 100 åren - ett av världens mest jämlika länder. Senast i slutet av juni (2010) offentliggjorde vårt parti att om vi vinner valet kommer

den fyraåriga häxjakten på de sjuka och arbetslösa att vara över. Det är LO:s medlemmar som alltid drabbas hårdast när man blir sjuk. Vi har inte den ekonomiska bufferten eller kontaktnätet som övre medel- och överklassen har när de drabbas av sjukdom eller arbetslöshet. En annan viktig sak som sällan kommer upp i debatten är det politiska samarbetet som vår motpart har med de borgerliga partierna. Varför vill inte Moderaterna uppge var de får ekonomiskt stöd från? Bolagen inser värdet av att ha både den ekonomiska makten och den politiska makten. Vi kan bara lyckas med att få den politiska makten, pengarna sitter vår motpart på!

PM: Vilken fråga anser du vara viktigast i valet?

MS: Återupprättande av vårt sociala skyddsnät. Det ska inte vara så att en person som genomgår strål- och/eller cellgiftsbehandling även aktivt ska behöva söka jobb för att klara sin försörjning. Det räcker gott och väl med oron för sitt sjukdomstillstånd. Man ska helt enkelt inte behöva oroa sig för sin försörjning när man är sjuk. Del två i välfärdsfrågan är det orättvisa arbetslöshetsförsäkringssystemet som Reinfeldt och kompani infört.

Mikael Sterbäck på speedwaymatch i Hallstavik

*"Folk blir inte friskare
för att man gör dem
fattigare"*

Till en fotostudio i Årsta åkte PappersMagasinet för en intervju med Veronica Palm (s), Vice ordförande i Riksdagens socialförsäkringsutskott. Anledningen till att vi hamnade i just en studio var att det var här riksdagsledamöterna skulle fotograferas inför valet i höst.

Över en kopp kaffe och mellan smattrande blixtar pratade vi om vad Socialdemokraterna och de rödgröna vill göra med sjukförsäkringen om de vinner valet i höst.

Vad är det mest akuta att rätta till när det gäller sjukförsäkringen?

Veronica Palm: Det första vi vill göra är att ta bort "stupstocken", d.v.s. den tidsgräns då man bara för att man passerat ett visst antal dagar trillar ur försäkringen, så att inga flera bara utförsäkras!

Det som sker idag är att man kastas ut utan att arbetsförmågan provas, och utan att ha blivit frisk. Vi vill också återföra de som är utförsäkrade och som inte hamnat någon annanstans, t.ex. i studier, ålderspension eller redan har kommit tillbaka i arbete. Men de som fortfarande är helt utanför återförsäkras inom sjukförsäkringen och ska ges en aktiv rehabilitering! Det här är människor som varit borta från arbetsmarknaden länge och som behöver stöd för att komma tillbaka.

Vad innebär det för dem som är sjuka idag om stupstocken är kvar i höst?

Veronica: Idag är tidsgränserna bara till för att försäkra ut sjuka människor! Vi vill ha hållpunkter då man efter en viss tid har rättighet till ett aktivt stöd och en individuell plan, där var och en bedöms efter sin förmåga och sina möjligheter. Den som är så sjuk att den inte kan arbeta har rätt till sjukersättning och till ett aktivt stöd tillbaka till arbete.

Sjukskrivningstiden ska vara så kort som möjligt och en administrativ datumgräns löser ju inte det problemet. Tänk om t.ex. en snickare blivit träallergiker. Han ska ju inte gå sjukskriven tills det att han utförsäkras, utan måste få omskolning och stöd till något annat, redan från dag 1! Snickaren blir ju inte mindre allergisk bara för att han utförsäkras och sen får gå till

Arbetsförmedlingen för omskolning.

Tidigare hände det att människor fick sjukförsäkring. De kunde betala sina räkningar i slutet av månaden, men de fick inget aktivt stöd för att komma tillbaka. Här har vi omvärderat vår politik. Man ska inte kunna gå hela livet och säga att man inte kan jobba p.g.a. till exempel allergi. Det är ingen rättighet att vara sjukskriven. Sjukförsäkringen är inte en försäkring mot sjukdom, utan en försäkring mot arbetsförmåga vid sjukdom eller handikapp!

Men det regeringen nu gör, att ställa människor utan aktivt stöd, är inte lösningen. Att rycka undan pengarna från folk är inget stöd. Man blir inte friskare för att man blir fattigare!

Individen är ansvarig för alla kontakter med sjuk-kassan och arbetsgivaren, hur har ni tänkt ändra på det?

Veronica: Rent formellt har arbetsgivarens ansvar minskat i och med att de inte längre skickar sjukintygen till Försäkringskassan. Istället går den anställda till sin arbetsgivare och får intyget för att sen själv gå med det till Försäkringskassan.

Men sen har en massa andra saker gjorts som påverkar arbetsgivarens rehabiliteringsansvar.

Bara tidsgränserna gör att om det av någon anledning blir fördröjningar hos arbetsgivaren så passeras de 180 dagarna lätt och sen är man plötsligt ute.

Vi vill lagstadga om arbetsgivarens skyldighet att delta i avstämnings- och rehabiliteringsmöten. På Försäkringskassans möten idag deltar handläggarna, arbetstagaren och arbetsgivaren. Arbetstagaren måste vara där annars blir han/hon av med sin sjukpenning!

Det är ju från arbetsplatsen man blivit sjukskriven och ska man tillbaka dit så är det där lösningen finns!

Idag har försäkringskassan ansvaret för att rehabiliteringsplanen ska upprättas, tidigare hade arbetsgivaren det ansvaret, kommer man att ändra på det?

Veronica: Vi vill tydliggöra arbetsgivarens ansvar. Men även staten och samhället måste göra sitt. Många är ju sjukskrivna utan att ha någon arbetsgi-

vare och då är det Försäkringskassan som har rehabiliteringsansvaret.

Inte att förglömma är sjukvården. Köerna måste byggas bort! Man kan få vänta i månader på några röntgenplåtar som ska bekräfta om man ska fortsätta att vara sjukskriven. Under den tiden hinner man utföras.

PappersMagasinets Anders Lidén med Veronica Palm

Arbetsmiljölagen och socialförsäkringslagen i rehabiliteringskedjan är inte harmoniserade, kommer man att ändra på det?

Veronica: På ett sätt harmoniserar de med varandra – De är kraftigt försämrade! Vi har en regering som angripit sjukförsäkringen men också arbetsmiljöarbetet. Allt det organiserade och strukturerade arbetsmiljöarbetet med forskning, utveckling, dokumentation och utbildning har försämrats.

Förutom att ta bort stupstocken och införa rehabilitering måste ett par saker till klaras av:

Det ena är att människor måste kunna komma ut i jobb någonstans. Har man t.ex. en sliten rygg och bara kan jobba 75 % så måste man ändå få plats. Men näringslivet är tämligen ointresserat av att anställa dessa människor och då behövs statliga subventioner (t.ex. lönebidrag, Samhall, skyddad anställning). Även de som är lite slitna behöver få plats på arbetsmarknaden, det tjänar alla på.

Det andra är det förebyggande arbetet, för att motverka att människor slits ut. På de flesta av LO:s avtalsområden så är det en majoritet som idag inte orkar jobba till pensionsåldern! Det är ovärldigt ett land som egentligen har världens friskaste folk. Därför måste arbetsmiljöarbetet bli bättre.

Idag är det många yngre som flyttar till Norge och

efter en viss tid kommer tillbaka till Sverige, då måste man anmäla sig till Arbetsförmedlingen för att komma in i systemet igen. Men om du är sjuk när du anmäler dig då blir du "nollad" av Försäkringskassan för att du inte har någon anställning. Kommer man att ändra på detta så att man har något slags skydd när man kommer tillbaka?

Veronica: En riktig genomlysning av socialförsäkringarna är nödvändig och det här är en av frågorna som en sådan utredning borde svara på.

Arbetsmarknaden förändras och människor betar sig annorlunda nu än för bara 15-20 år sedan. Då gick man ofta direkt ut i arbete efter skolan. Idag är betendet många gånger annorlunda och man kanske istället väljer att plugga eller jobba utomlands några år.

Det är inte så enkelt som att bara gå in och ändra i lagstiftningen, det är ju så den här regeringen gjort, ändrat i lagen för att först efteråt se hur det blir.

Det är jätteviktigt är att försäkringen är en försäkring och inte något slags allmänt bidrag som precis alla kan få. Den enda rimliga kvalificeringen är att man arbetar. Vi vill inte ha något allmänt sjukbidrag, då den inte går att inkomstrelatera.

En väldigt låg nivå gör, som vi kan se idag, att folk känner sig tvungna att försäkra upp sig privat på sidan av och då når vi till slut en gräns då hela systemet kantrar. De som har råd att betala känner då inte att de har någon nytta av det gemensamma. All historik och internationell erfarenhet visar att den politik som är bäst för dem som har det tuffast är en generell politik. Men också de som har det bra ska tjäna på välfärden! Barnbidraget är ett tydligt exempel på detta.

Taisto Hautala, Veronica Palm och Anders Lidén diskuterar om vad de rödgröna vill göra med sjukförsäkringen

Den som ska överleva måste vara extremt kostnadseffektiv

Massa och pappersindustrins framtid är både ljus och mörk. Våra produkter är efterfrågade och samtidigt förenliga med ett uthålligt samhälle. Vi kan se fram mot en ökad efterfrågan på främst förpackningar av olika slag. Däremot är utsikterna sämre för olika tryckpapperskvaliteter genom en ökad konkurrens från elektroniska media. Vi har en stor överkapacitet på tidningspapper för den europeiska marknaden och det är svårt att få upp priserna på acceptabla nivåer. Den som ska överleva på tidningspappersmarknaden måste vara extremt kostnadseffektiv för att vara lönsam, något som just Hallsta fått känna av.

Problemet är att nästan alla kostnader ökar samtidigt

som priserna ligger still. Orsaken till ökade kostnader för el, ved och transporter har med svensk och europeisk klimat- och energipolitik att göra. En avveckling av kärnkraft som ska ersättas av vind och biobaserad kraftvärme leder till högre elpriser. Riksdagens beslut att tillåta nya reaktorer som ersätter gamla är positivt, men de rödgröna har tyvärr slagit igen dörren för en klok omprövning av gamla ståndpunkter.

En del av kärnkraften ska ersättas av kraftvärme baserad på biobränslen. För att få fart på detta skapades el-certifikat som är en subvention som vi betalar via elräkningen. Subventionerna är så stora att kraftvärmeverken kan konkurrera om industriråvara. Resultatet är att priset på massaved har ökat och kommer att öka i framtiden. Om dessa subventioner är tyvärr alla politiker överens och branschen ligger lite lågt i frågan då de kemiska massabruken tjänar en del pengar på certifikaten.

Vår huvudmarknad är Europa och vi är känsliga för transportkostnader. En kilometerskatt slår direkt mot skogsindustrin och fördyrar våra transporter. Visserligen kommer utsläppen av koldioxid minska i Sverige, men risken är stor att den ökar i länder med lägre krav på utsläpp av koldioxid. Det kallar man koldioxidläckage. Pappersproduktion i länder med låga miljökrav gynnas av att vi går för snabbt fram i Sverige. Vi måste få de rödgröna och även andra politiker att göra avvägningar av de totala effekterna innan de inför nya pålagor på vår industri.

För att värna jobben i skogsindustrin krävs en prövning av hur långt före Sverige kan gå. Det är en prövning som såväl de rödgröna som alliansen måste göra.

Arbetarrörelsens tankesmedja, där jag arbetar, lade nyligen fram en rapport över arbetsvillkoren för LO-grupperna i Stockholmsregionen. Den ger egentligen en ganska mörk bild av den arbetsmarknaden, där det är nästan övertydligt hur mycket av de senaste decenniernas förändringar som handlat om hårdare tidspress på de anställda, fler tillfälliga jobb och fler jobb på mindre än heltid, och mycket mer av obekväm arbetstid – bara 35 procent av LO-kvinnorna i Stockholmsregionen arbetar regelmässigt bara dagtid, till exempel. Det gäller såväl privat som offentlig sektor, inte minst då de delar av den offentliga sektorn som privatiserats. Det går att bryta den utvecklingen. Men knappast med en borgerlig regering.

Den borgerliga regeringen har utsträckt perioden för hur länge en tillfällig anställning får vara. Den säger nej till det rödgröna kravet på en lag om rätt till heltidsarbete. Deras s k ”jobbpolitik” håller på att skapa en marknad för rena gratisjobb, nämligen det som kallas ”fas 3” i jobb- och utvecklingsgarantin. Den förhåller sig passiv i förhållande till Laval-domen. Vissa av partierna i Alliansen arbetar aktivt för uppluckringar av arbetsrättslagstiftningen. En del av deras ungdomsförbund erbjuder sig aktivt att agera strejkbrytare.

Det här är inte frågor som syns så mycket i den mediala debatten inför valet. Men de är avsevärt viktigare för den framtida samhällsutvecklingen än frågor om, exempelvis, RUT-avdraget eller det rödgröna förslaget om höjd fastighetsskatt för de allra högst taxerade villkorna.

Men det är vad höstens val i grunden handlar om – inte punktvisa förändringar av enskilda skatter och skatteförmåner, utan vilken inriktning samhällsutvecklingen ska ta de närmaste fyra åren.

Många verkar tycka att det egentligen inte spelar så stor roll vem som vinner; de tycker inte att skillnaderna verkar vara så stora mellan de två block som tävlar om regeringsmakten. De är ett intryck som skapas av den offentliga debatten alldeles för mycket sysslar med just punktfrågor – inte med de mer övergripande sammanhangen.

Valet i höst handlar i mycket stor utsträckning just om skillnader. Skillnader som handlar om underliggande värderingar, om inriktningen av politiken. Det är viktigt att se det.

De ekonomiska klyftorna ökar i det svenska samhället. En del av det beror på yttre förändringar i ekonomin, men en del beror av politiska beslut – och går att motverka genom andra politiska beslut. Vill vi välja en politik som fortsätter att öka klyftorna, eller en politik som strävar efter att vända utvecklingen och minska dem?

Villkoren på arbetsmarknaden hårdnar, och har blivit mer osäkra, särskilt för LO-grupperna. Också det beror delvis av omvärldsförändringar, men en hel del beror av politiska beslut – och en hel del kan rättas till genom politiska beslut. Vill vi rösta fram en politik som leder mot nya osäkerheter, eller en politik som vill minska dem?

Vill vi rösta fram en regering vars politik faktiskt medvetet handlar om att stimulera fram fler jobb inom låglönesektorer? Eller vill vi ha en regeringspolitik som satsar på att utveckla ny teknisk kompetens, och därmed en ny arbetsmarknad med förmåga att

betala bra löner, inom de nu så viktiga sektorer som handlar om energihushållning, miljö och utbyggd infrastruktur?

Detta senare är, på sätt och vis, den allra mest avgörande frågan. Den kombinerar nämligen i sig ett stort antal i grunden värderingsskiljande frågor – där valet i höst avgör inriktningen.

Det handlar om nödvändigheten att ställa om till ett mer energisnålt samhälle och arbetsliv. Det kräver investeringar, i bostäder, i kollektivtrafik, i ny teknik. De kraven ger i sin tur möjligheter att utveckla ny industriell kompetens, i stället för den som delvis gått förlorad under den fortfarande pågående ekonomiska krisen. Och vi behöver bygga ut just industrikompetensen, eftersom den avgör storleken av exporten, som i sin tur utgör en stor andel av vår bruttonationalprodukt (BNP).

Och BNP avgör i sin tur hur stora resurser det finns för välfärden.

Fler jobb i låglönesektorer kan inte ersätta bortfallet av jobb inom den högre avlönade industrisektorn. Att investera i miljö- och energiomställning är, faktiskt, också att satsa på att få fram fler företag med god lönebetalningsförmåga. Vilket i sin tur underlättar möjligheterna att behålla en stark skattefinansierad välfärdssektor.

Marknaden klarar inte den här typen av större och mer planerade omställningar. Det krävs politisk ledning, och politiska satsningar. Vi behöver alltså en regering som vill och vågar göra det – inte en regering som i likhet med den borgerliga bara åberopar marknaden.

Krägligt? Inte egentligen. Det handlar bara om att se de litet större sammanhangen.

Anne-Marie Christina Lindgren

Född 17 juli 1943 i Norrköping, är en svensk socialdemokratisk författare och ideolog, numera verksam som utredningschef vid Arbetarrörelsens Tankesmedja. Hon har varit medförfattare till flera av socialdemokraternas partiprogram under 70-, 80- och 90-talen. Hon är även medförfattare till skriften "Vad är socialdemokrati?" tillsammans med Ingvar Carlsson. Tillsammans med sin dotter Marika Lindgren-Åsbrink utgav hon 2007 boken *Systrar, kamrater!*

■ MEDLEMMAR SVARAR

Tänker du gå & rösta?

PETER JAKOBSSON

Elektriker, Värö

Ja, det tänker jag göra! Jobben är den avgjort viktigaste frågan för mig när jag går och röstar på valdagen.

LARS ANDERSSON

Kvarnsveden

Ja, jag tycker att vård och omsorg är den viktigaste frågan. Jag har föräldrar som numera är åldriga och undrar därför hur det ska gå för dem.

STEFAN LARSSON

Frövifors

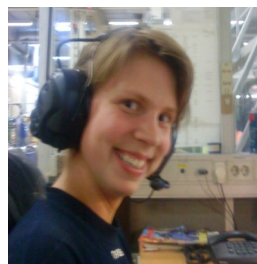
Självklart ska jag gå och rösta! Jag tycker att den viktigaste frågan är att återupprätta välfärden.

ANN JANSSON

Emballering, Hallsta

Ja, det är viktigt! Genom att jag gör det kan jag påverka till det bättre.

MIA WESTIN

Husum

Äldre- och sjukvård samt arbetslösheten är de två stora frågorna för mig! Människor som behöver vård och ger vård ska ha det bra! Jobbskapandet måste ske i praktiken, i verkligheten, och sluta vara bara dagligt tal.

MEDLEMMAR SVARAR

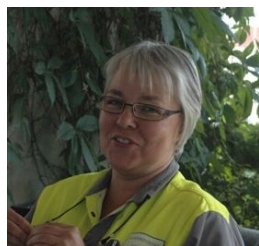
Tänker du gå & rösta?

BENGT ISAKSSON

Instrumenttekniker, Värö

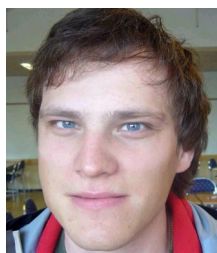
Ja, givetvis! Att återställa a-kassan känns definitivt som en prioriterad fråga!

SONJA ROVA

Kvarnsveden

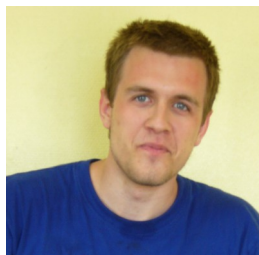
Jag tycker att arbetslösheten är den viktigaste frågan i valet. Framst för ungdomarna! Därför går jag och röstar.

RIKARD WEDIN

Örtviken

Självklart!
Jag måste visa respekt för våra demokratiska rättigheter!

ANDREAS LINDQVIST

Inland

Självklart skall jag rösta! Det handlar ju om min framtid och då vill jag givetvis vara med och påverka den genom att rösta.

PAULA NILSSON

Rullare PM12, Hallsta

Ja, det är självklart att jag ska rösta! Det är en viktig tradition i min familj.

JOHNNY ELOFSSON

Operatör på KM1, Svanskog

Ja, för det är min jävla skyldighet! Genom det vill jag förändra Sverige till det bättre!

CECILIA MINEUR

Fordonsvärd, Hyltebruk

Ja, det tänker jag göra!
Barns rätt till en likvärdig skola är den viktigaste frågan för mig.

RICHARD HULTGREN

Maskinförare PM9, Skärblacksa

Ja, självklart! Jobben, framförallt ungdomsarbetslösheten är den stora valfrågan för mig!

VALKRYSSET BÖRJE NORDSTRÖM

Här är ett nytt kryss att gnugga geniknölarna på. En nyhet denna gång är att det döljer sig ett "lösenord" inuti krysset. Lös det som vanligt. De bokstäver du får i de skuggade rutorna bildar ett lösenord.

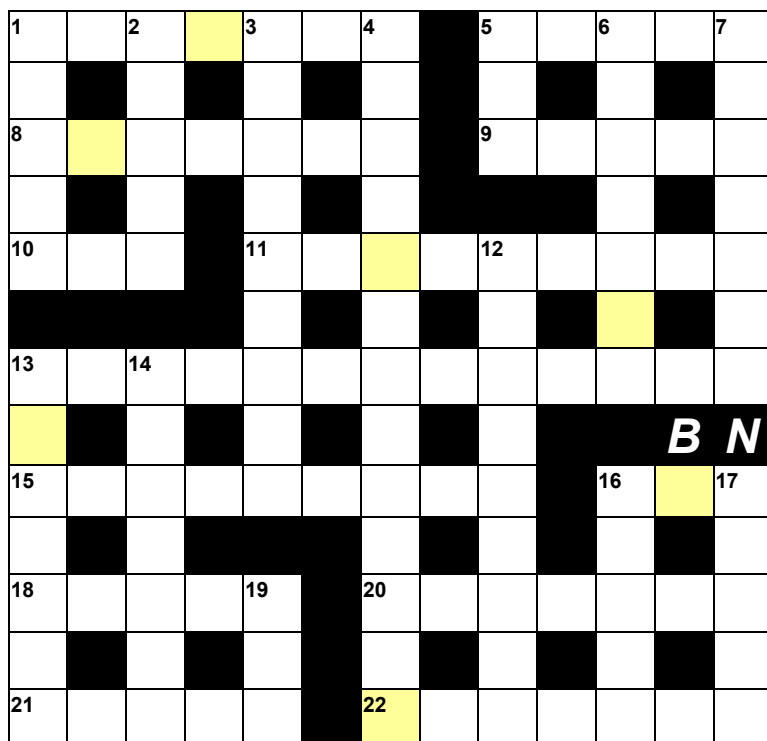
Skriv det lösenordet, tillsammans med namn och adress, på ett vykort och skicka, senast den 30 september, till:

**Pappers avd 68,
Hallsta Pappersbruk,
763 81 Hallstavik**

Du kan även skicka svaret med e-post

avd.68@holmenpaper.com

Lycka till!

LÖSENORDET

--	--	--	--	--	--	--

Bland de inlämnade rätta svar kommer vi lotta ut:

- 1: pris** 3 st trisslotter
- 2: pris** 2 st trisslotter
- 3: pris** 1 st trisslott

Vinst kan också bytas ut mot Pappers historik
"En annan väg. Pappers 1968 -2005"

Vågrätt

1. Kunde man lätt före LAS
5. Tarv
8. Vanlig följd av nedskärningar
9. Ryska parlamentet
10. Blir sagan till slut
11. Varselmånad
13. Arne Geijer och Lech Walesa t ex
15. Kollas av Folkvandvården
16. Förkortad valdag
18. Mobba och håna på nyspråk
20. Ofta ur politikers mun
21. Resultat av saltsill
22. Chatta, dissa, nörd och blogg t ex

Lodrätt

1. Kollektiv möbel
2. Föregår första maj
3. Mängd
4. Fundamental för den fackliga rörelsen
5. Hittades på av Birgit (FP)
6. Är valen i Sverige
7. På högerkanten i Danmark
12. Fick Hjalmar och Alva i Oslo
13. Det var vanligt innan det fackliga genombrottet
14. Omstridda dusörer
16. Låg bakom lördagsstängning
17. Blir kanske lottovinnaren
19. Kvinnlig "bas"

Gör Sverige till ett bättre land Rösta på de RödGröna!

PappersMagasinets valnummer är producerat i samarbete mellan Pappersindustriarbetareförbundet och Pappers avd 68

LAYOUT: Pappers avd 68

TRYCK: JMS Rulloffset i Helsingborg

Tidningen är tryckt på Tom & Otto silk 90g

UPPLAGA: 24 000 ex.

BILD FRAMSIDA: Robert Nyberg

FOTO BAKSIDA: Paul Ahlgren

BESÖKSADRESS:

Pappers avd 68

Tyska vägen 1

763 81 Hallstavik

TELEFON:

0175 26 390

INTERNET:

www.avd68.com

ANSVARIG UTGIVARE: Aleksandar Srndovic, 0175-26950

